

มหาสารคาม

ประวัติ (โดยย่อ)

เมืองมหาสารคาม ถือเป็นเมืองแห่งโบราณคดียาวนานมาหลาย ร้อยปี มีการค้นพบหลักฐานขางโบราณคดีที่สำคัญหยายแห่ง ตนอนจน มีการพบพระบรมสารีริกธาตุที่มีอายุกว่า 1,500 ปี เมื่อวันอังคารที่ 22 สิงหาคม 2408 เดือน 10 ขึ้น 1 ค่ำ ปีฉลูสัปตศก จุสศักราช 1227 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านกุดบาดยางใหญ่ ขึ้นเป็นเมืองแยกจากจังหวัด ร้อยเอ็ด ให้ท้าวมหาชัย (กวด ภวภูตานนท์) เป็นพระเจริญราชเพช เจ้าเมืองคนแรก และทรงพระราชทานชื่อเมืองอันเป็นมหามงคนามว่า "มหาสารคาม" พมายถึง ถิ่นฐานที่อุดมสมบูรณ์ด้วยตวามดีงามทั้งปวง

จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่ในใจกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความสงบ และเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงได้ชื่อว่าเป็น ตักสิลาแห่งอีสาน เนียงจาก มีสถาบันการศึกษาอยู่มากมายหลายแห่ง อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปตาม ทางรถยนต์เป็นระยะทางประมาณ 470 กม.

การปกครอง แบ่งเป็น 11 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกันพรวิชัย อำเภอนาเชือก อำเภอบรบือ อำเภอวาปีปทุม อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน อำเภอนาดูน อำเภอแกดำ อำเภอยางสีสุราช กิ่งอำเภอชื่นชม และกิ่งอำเภอกุดรัง

จังหวัดมหาสารคาม มีเนื้อที่ 5,292.28 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศ เป็นที่ราบลูกคลื่น ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำชีไหลผ่าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา

ทิศเหนือ ติดกับ จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดกับ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก ติดกับ จังหวัดร้อยเอ็ต **ทิศตะวันตก** ติดกับ จังหวัดขอนแก่น

อาชีพที่สำคัญของชาวมหาธารคาม คือ การเลี้ยงไหมและทอผ้าไหม ผ้าส่วนใหญ่เป็นผ้าที่มีลวดลายแบบดั้งเดิม และสวยงามมาก

การเดินทาง

จากกรุงเทพฯ มีรถโดยสารธรรมดา สายกรุงเทพฯ - อุบลราชธานี และมหาสารคาม วันละหลายเที่ยว ค่าโดยสาร 190 บาท รายละเอียด สอบถามได้ที่สถานีรถสายตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิดใหม่) โทร. (02) 9362841 - 48 ส่วนรถโดยสารประจำทางปรับอากาศออกจาก สถานเดินรถปรับอากาศสายตะวันออกเฉียงเหนือไปมหาสารคาม เวลา 08.00, 09.00, 10.00, 19.00, 20.00, 21.00, และ 22.00 น. ค่าโดยสารรถปรับอากาศชั้น 1 ราคา 272 บาท ค่าโดยสารรถปรับอากาศ ชั้น 2 ราคา 218 บาท

รายละเอียดสอบถามได้ที่บริษัท สถานีเดินรถขนส่ง จำกัด จังหวัดมหาสารคาม โทร. (043) 711518 มงคลทัวร์ โทร. (043) 711072, (02) 9363638 เชิดชัยทัวร์ โทร. (043) 740359 (02) 9360253

สำหรับผู้ที่เดินทางโดยรถไฟหรือเครื่องบินจะต้องลงที่จังหวัด ขอนแก่นแล้วต่อรถยนต์ถึงจังหวัดมหาสารคาม อีก 72 กิโลเมตร

อำเภอกันทรวิชัย	16	กิโลเมตร
อำเภอบรบื้อ	26	กิโลเมตร
อำเภอโกสุมพิสัย	28	กิโลเมตร
อำเภาแกดำ	28	กิโลเมตร
อำเภอวาปีปทุม	40	กิโลเมตร
กึ่งอำเภอกุดรัง	40	กิโลเมตร
อำเภอเชียงยืน	44	กิโลเมตร
อำเภอนาเชือก	56	กิโลเมตร
อำเภอนาดูน	65	กิโลเมตร
อำเภอยางสีสุราช	70	กิโลเมตร
กิ่งอำเภอชื่นชม	70	กิโลเมตร
อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	84	กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยวในเขต อ.เมือง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน

ตั้งอยู่ใน**บริเวณสถาบันราชภัฏมหาสารคาม** แสดงความเป็นมา ของศิลปะอีสาน **ต**ลอดจนศิลปทัตถกรรม เช่น การทอผ้าลายต่างฯ นอกจากนั้น ก็มีวรรณคดีอีสานประเภทใบลานซึ่งหาชมได้ยากมาก ยังมี ภาพสไลด์เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของชาวอีสานให้ชมอีกด้วย

สถาบันวิจัยศิลปะ และวัฒนธรรมอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้จัดนิทรรศการแบบถาวรไว้ให้ชมใน วันเวลาราชการ และวันเสาร์เปิดครึ่งวัน ปิดวันอาทิตย์ (หากติดต่อ ล่วงหน้าสถาบันฯ ยินดีเปิดให้ชมเป็นพิเศษ) ผู้เข้าชมจะได้ความรู้เกี่ยว กับศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ความเป็นมาของการทอผ้าลายต่างๆ

การประยุกต์ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง เครื่องจักสานและงานไม้ งานหล่อโลหะ การพัฒนาเครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือจับสัตว์ เครื่องดนตรี วรรณกรรมจารีกภาษาโบราณ รวมทั้งผลงานศิลปะ ร่วมสมัย ของนิสิตนักศึกษา สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. (043) 721686

อุทยานมัจฉาโชงกุดหวาย

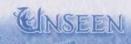
เป็นแอ่งน้ำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำชีที่ไหลผ่านอำเภอเมือง มหาสารคาม ลักษณะคล้ายเกาะมีน้ำเกือบล้อมรอบเป็นเขตอภัยทาน มีปลาน้ำจืดอาศัยอยู่มากกว่า 100 ชนิด ซึ่งปลาเหล่านี้จะคุ้นเคยกับ ชาวบ้านเป็นอย่างดีโดยชาวบ้านจะนิยมให้อาหารปลา และพักผ่อนหย่อนใจ ณ อุทยานมัจฉาโขงกุดหวายแห่งนี้

หาดบานเย็น

เป็นคุ้งน้ำส่วนหนึ่งของลำน้ำชี อยู่ใกล้กับอุทยานมัจฉาโขงกุดหวาย ในฤดูแล้งน้ำจะลดลงจนสามารถมองเห็นหาดทรายทอดยาวประมาณ 1 กิโลเมตร ประชาชนนิยมมาพักผ่อนเล่นน้ำในช่วงเทศกาลสงกรานต์ทุกปี

หมู่บ้านปั้นหม้อ

ตั้งอยู่ใน**ตำบลเขวา** ห่างจากตัวเมืองไปตามทางสายมหาสารสาม - ร้อยเอ็ด (ทางหลวงหมายเลข 208) ประมาณ 5 กิโลเมตร และแยกซ้าย เข้าไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร ทางลูกรังอัสแน่นเป็นหมู่บ้านใหญ่ ประมาณ 100 หลังคาเรือน ทุกบ้านมือาชีพปั้นหม้อดินเผาซึ่ง ชาวอีสานใช้เป็นหม้อน้ำหม้อแกง กรรมวิธีที่ทำยังเป็นแบบโบราณดั้งเดิม นอกจากนั้นยังมีต้นหม้อศิลปทัตถกรรมจากความคิดริเริ่มของ ชาวบ้านหม้อ

เป็นอ่างเก็บน้ำขนาศใหญ่ภายใน**บริเวณที่ตั้งของสถานีประมงทำการ** เพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดได้หลายจังหวัดในภาศอีสาน อยู่ด้านหลังของ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ท่างจากตัวเมืองประมาณ 3 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 2,000 ไร่ บริเวณโดยรอบแก่งเลิงจานมีทิวทัศน์ที่สวยงาม ในวันหยุดประชาชนนิยมไปพักผ่อนมาก

หนองนกเป็ดน้ำ

ตั้งอยู่ใน**สถาบันราชภัฏมหาสารคาม** เป็นที่อาศัยของนกเป็ดน้ำ ที่ย้ายถิ่นพลบอากาศหนาวจากประเทศไซบีเรียมาอาศัยอยู่นับหมื่นตัว โดยเฉพาะในฤดูพนาว

กู่มหาธาตุ (ปรางค์กู่บ้านเขวา)

ตั้งอยู่ที่บ้านเขวา ตำบลเขวา อำเภอเมือง ห่างจากตัวเมืองไปตาม ถนนแจ้งสนิท (มหาสารคาม - ร้อยเอ็ด) 13 กิโลเมตร ตามเส้นทาง มหาสารคาม - ร้อยเอ็ด (ทางหนวงหมายเลข 208) สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็น ศาสนสถานประจำสถานพยาบาล (อโรคยศาล) ในสมัยพระเจ้าชัยวรมัน ที่ 7 มีลักษณะศิลปะแบบบายนของขอม โบราณสถานที่มีอายุก่อสร้าง ในประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 ทำด้วยศิลาแลงเป็นรูปกระโจมสี่เหลี่ยม สูงจากพื้นดินถึงยอด 4 วา กว้าง 2 วา 2 ศอก ภายในปราสาทมีเทวรูป ทำด้วยดินเผา 2 องค์ นั่งขัดสมาชิ ประนมมือถือสังข์ มีกำแพงทำด้วย ศิลาแลงล้อมรอบโคปุระอยู่แนวด้านทิศตะวันออกเป็นทางเข้า - ออก ภายในกำแพงด้านเดียวบรรณาลัยอยู่ภายในกำแพงแก้วด้านทิศตะวันออก เฉียงใต้มีทางเข้าไปในปรางค์ประธานเพียงด้านเดียว คือ ทิศตะวันออก ส่วนอีก 3 ด้าน เป็นประตูหลอก กรอบประตู และทับหลังเป็นหินทราย กรมศิลปากรได้ทำการขุดแต่งเรียบร้อยแล้ว

สถานที่ท่องเที่ยวในเขต อ.วาปีปทุม อ.นาเชือก อ.นาดูน

แหล่งผลิตกลองยาว

อยู่ที่บ้านตลาด ตำบลหวาย อำเภอวาปีปทุม เส้นทางวาปีปทุม - พยัคฆภูมิพิสัย (2045) ประมาณ 16 กิโลเมตร เลี้ยวขวาอีก 3 กิโลเมตร เป็นบ้านที่ผลิตกลองยาวที่มีชื่อเสียงแห่งเดียวในอำเภอวาปีปทุม นอกจากทำอาชีพทำกลองแล้ว อำเภอวาปีปทุมยังมีชื่อเสียงทางด้านการ ละเล่นกลองยาวพื้นบ้าน และกลองยาวประยุกต์

กู่สันตรัตน์

เป็นปราสาทหินที่สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เป็นศิลปะชอม สมัยบายนอายุระหว่าง พ.ศ. 1700 - 1750 ปราสาทสร้างด้วยศิลาแลง เป็นแท่งสี่เหลี่ยมเหมือนกู่มหาธาตุ และมีทับหลังประตูมุขหน้าจำหลัก ลายงดงามน่าชมตั้งอยู่ที่ตำบลกู่สันตรัตน์ อำเภอนาดูน การเดินทางใช้ เส้นทางหมายเลข 2040 ผ่านอำเภอแกดำ อำเภอวาปีปทุมเลี้ยวขวาเข้า เส้นทางหมายเลข 2046 ประมาณ 1 กิโลเมตร อยู่ด้านขวามือ

กู่บ้านแดง

ลักษณะเป็นปราสาทเล็กสามหลัง เรียงกันอยู่บนฐานเดียวกัน ก่อด้วยศิลาแลงมีทับหลังหินทรายแดงสลักเป็นรูปรัตนตรัยมหายาน

กู่บ้านเขวา

สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นศาสนสถานประจำสถานพยาบาล (อโรคยศาล) ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 มีลักษณะ**ศิลปะแบบบายนของขอม**

ชูปแต้มสิมวัดป่าเรไร (ชูปแต้ม = รูปวาด, สิม = อุโบสถขนาดเล็ก)

ตั้งอยู่ที่บ้านหนองพอก ตำบลดงบัง อำเภอนาดูน สร้างขึ้นเมื่อครั้ง พระอธิการเหยว เป็นเจ้าอาวาส ที่ฝาผนังด้านนอกเป็นรูปเรื่องพระลักษณ์ พระราม ด้านในเป็นเรื่องพุทธประวัติ

สิมวัดบ้านยาง

ลักษณะเป็นสิมขนาดใหญ่ ได้รับการช่อมแชม โดยได้มีการเขียนภาพ จิตรกรรมขึ้นด้วย ด้านในเป็นภาพพระ ด้านนอกเป็นภาพพระเวสสันดร ชาดก พระมาลัย และวรรณกรรมพื้นบ้าน

พระธาตุนาดูน

พุทธมณฑลแห่งอีสานตั้งอยู่ที่บ้านนาดูน อำเภอนาดูน เป็นเขตที่ราบ ที่มีการขุดค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีที่แสดงถึงความ เจริญรุ่งเรื่องในอดีต เพราะบริเวณนี้ได้เป็นที่ตั้งของนครจำปาศรีมาก่อน โบราณวัตถุต่างๆ ที่ได้ค้นพบได้นำไปแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น และที่สำคัญยิ่งก็คือ การขุดค้นพบสถูปบรรจุพระบรม สารีริกธาตุ มีสัณฐานขนาดปลายเม็ดข้าวสารหัก ประดิษฐานในตลับ ทองคำ เงิน และสำรัด และพระพุทธรูปพระพิมพ์หลายแบบจำนวนมาก สันนิษฐานว่ามีอายุอยู่ในพุทธศตวรรษที่ 13 - 15 สมัยทวารวดี รัฐบาล ได้อนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้างในเนื้อที่ 902 ไร่ โดยบริเวณรอบๆ จะมี พิพิธภัณฑ์ทางศาสนาและวัฒนธรรม สวนรุกขชาติ สวนสมุนไพร ซึ่งตกแต่งให้เป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา การเดินทางจากตัวเมือง สามารถใช้เส้นทางหมายเลข 2040 ผ่านอำเภอแกดำ อำเภอวาปีปทุม แล้วเลี้ยวขวาเข้าเส้นทาง 2045 ถึงบ้านนาดูน ทางลาดยางตลอดห่างจาก ตัวเมืองประมาณ 65 กิโลเมตร

สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช

อยู่ทางทิศตะวันออกของพระธาตุนาดูน เป็นสถานที่ศึกษาวิจัย
และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ ขยายและปรับปรุงพันธุ์ไม้ในอีสาน
นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักแรม
บนเรือนอีสานนอนกางมุ้ง หรือกางเต้นท์พักแรม ท่ามกลางแมกไม้
ในบรรยากาศแบบอีสานโดยแท้จริง

กิจกรรมการท่องเที่ยว

- สัมผัสวิถีชีวิตของชาวอีสานหลากหลายรูปแบบ
- ชมพิพิธภัณฑ์เรือนอีสาน อันประกอบด้วย บ้านผู้ไทย
   บ้านประมงอีสาน บ้านดนตรีอีสาน บ้านเครื่องมือดักสัตว์
   บ้านหมอยา บ้านผ้าทอ ฯลฯ
- พิพิธภัณฑ์เกวียนอีสาน
- อุทยานลานไผ่ ที่รวบรวมไผ่นานาชนิดกว่า 80 ชนิด
- สวนสมุนไพร
- เส้นทางเดินปาชมแมกไม้ในปาเต็งรังอันอุดมสมบูรณ์
   ติดต่อขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
   สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
   โทร. (043) 723539, 797048 โทรสาร (043) 723539

เขตห้ามล่าสัตว์ปาดูนลำพัน

อำเภอนาเชือก เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นปาธรรมชาติ มีน้ำไหลเฉพาะที่ตลอดเวลาหรือที่เรียกว่า ป่าน้ำชับ นอกจากนั้นยังมีพืช และสัตว์ที่ไม่ค่อยพบในที่อื่นๆ และหายาก เช่น ต้นธูปฤๅษี หรือที่ชาวบ้าน เรียกว่า ต้นลำพัน เห็ดลาบ ปลาคอ กั้ง งูเขา และปูทูลกระหม่อม หรือ ปูแป้ง เป็นปูน้ำจืดที่สวยงามหายากชนิดหนึ่งของโลกมีขนาดใหญ่กว่า

UNSEEN

ขนาดปูนา มีหลายสีสวยงามหลากสี ได้แก่ ม่วง ส้ม เหลือง ชมพู และขาวสลับกัน สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ ทรงพระราชทาน ชื่อว่า "ปูทูลกระหม่อม" ปาดูนเป็นแหล่งดูนก และศึกษา เรียนรู้ระบบนิเวศที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูนลำพัน โทร. (01) 8179441

สถานที่ท่องเที่ยวในเขต อ.กันทรวิชัย พระพุทธรูปยืนมงคล

เป็นพระพุทธรูปคู่เมือง อยู่ที่**วัดพุทธมงคล ต.คันธาร์ราษฎร** อำเภอกันทรวิชัย บนทางหลวงหมายเลข 213 ท่างจากตัวเมืองประมาณ 14 กิโลเมตร และเป็นพระพุทธรูปสมัยทวารวดี สร้างขึ้นด้วยหินทรายแดง เหมือนพระพุทธมิ่งเมือง กล่าวกันว่าพระพุทธรูป 2 องค์นี้สร้างขึ้นใน เวลาเดียวกัน คือ เมื่ออำเภอกันทรวิชัยฝนแล้ง และมีผู้ชายสร้าง พระพุทธมิ่งเมือง ผู้หญิงสร้างพระพุทธรูปยืนมงคลเสร็จพร้อมกันแล้ว ทำการฉลองอย่างมโทฬาร ปรากฏว่าตั้งแต่สร้างพระพุทธรูปทั้งสององค์นี้ แล้วฝนก็ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์แก่ท้องถิ่นนี้ เป็นอันมาก

พระพุทธมิ่งเมือง

สร้างด้วยหินทรายแดง เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์สมัยทวารวดี ที่ชาวมหาสารคามนับถือว่าคลบันดาลให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤตูกาล ประดิษฐานที่วัดสุวรรณาวาส หมู่ 1 ต.โคกพระ อ.กันทรวิชัย การเดินทาง ใช้เส้นทางหมายเลข 213 (มหาสารคาม - กาฬสินธุ์) ห่างจากตัวเมือง ประมาณ 16 กิโลเมตร (อยู่ทางด้านซ้ายมือ)

UNSEEN

สถานที่ท่องเที่ยวบนเส้นทาง มหาสารคาม - โกสมพิสัย หมู่บ้านหัตถกรรมบ้านหนองเขื่อนช้าง

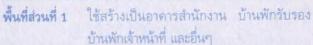
บ้านหนองเขื่อนช้าง ม.7 ต.ท่าสองคอน เป็นหมู่บ้านทอผ้าไหม และผ้าฝ้ายที่มีชื่อเสียงของจังหวัดมหาสารคาม ชาวบ้านแทบทุกครัวเรือน ทอผ้าเพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว ทั้งเป็นผืนผ้าและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น ผ้าพันคอ ผ้าคุมไหล่ เสื้อผ้าฝ้าย และกางเกงขาก๊วยแบบอีสาน เป็นต้น บ้านหนองเขื่อนช้างอยู่ห่างจากตัวเมืองไปตามเส้นทางสายมหาสารคาม -โกสุมพิสัย ประมาณ 12 กิโลเมตร แล้วแยกซ้ายระหว่าง กม. 47 - 48 ไปตามถนนลาดยางหมายเลข 1027 สู่บ้านโนนตาล เข้าไปอีก 2 กิโลเมตร จนถึงหมู่บ้านหนองเขื่อนช้าง

นักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดมหาสารตามส่วนใหญ่ต้องแวะชม เลือกซื้อสินค้า ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากบ้าน หนองเขื่อนข้างแห่งนี้

วนอทยานโกสัมพี

้ตั้งอยู่ที่ดำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย ริมฝั่งแม่น้ำชีจากตัวเมือง ใช้เส้นทาง 208 ประมาณ 28 กิโลเมตร ถึงสี่แยกโกสุมพิสัย ตรงเข้าทาง ลาดยาง 450 เมตร วนอุทยานโกสุมพิสัย มีเนื้อที่กว้าง 125 ไร่ ประกาศ เป็นวนอุทยาน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2519 ลักษณะเป็นสวนปามีต้นไม้ หลายชนิด เช่น ต้นยางขนาดใหญ่ ต้นตะแบก ต้นกระทุ่ม ฯลฯ แผ่กิ่งก้าน สาขาปกคลุมติดต่อกัน มีหนองน้ำธรรมชาติ ทัศนียภาพร่มรื่น วนอุทยานนี้เป็นที่อาศัยของนกต่างๆ และลิงแสมฝูงใหญ่จำนวน หลายร้อยตัวมีลิงแสมสีทอง ซึ่งเป็นพันธุ์ที่หายากที่สุดในโลก ลิงในป่านี้ มีนิสัยไม่ดูร้ายสามารถเข้ารับของกินจากประชาชนที่นำไปให้ได้ วนอุทยานโกสัมพี ประกอบด้วยพื้นที่ 2 ส่วน ดังนี้

WINSEEN

พื้นที่ส่วนที่ 2 ใช้เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ใช้สำหรับศึกษา ธรรมชาติและพักผ่อน อันประกอบไปด้วยป่าไม้ ลำชี แก่งตาด ลานข่อย และฝูงลิงแสม

จุดเด่นที่น่าสนใจภายในวนอุทยานโกสัมพี

แก่งตาด อยู่ในลำน้ำชีด้านทิศเหนือ และทิศตะวันออกของ วนอทยานโกสัมพี มีหินดานเป็นบริเวณกว้าง ในช่วงฤดูแล้งระหว่าง เดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม น้ำจะตื้นเชินมองเห็นหินดาน มีน้ำไหลริน กระทบหินดาน สาดกระเช็นเป็นฟองและคลื่นขาวสะอาด สวยงามและ แปลกตา และบริเวณติดต่อกับริมผังลำน้ำชีก็มีทัศนียภาพที่สวยงามร่มรื่น เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ จับปลา กินข้าวปาเป็นอย่างยิ่ง

ลานช่อย วนอุทยานโกสัมพี ได้พัฒนาตกแต่งดัดแปลงต้นช่อย ที่มีอยู่เดิม / ตามธรรมชาติได้ เป็นไม้แคระตกแต่งเป็นรูปต่างๆ มีให้ชม มากกว่า 200 ต้น

ลิงแสม เป็นสัตว์บาประจำถิ่นของบำแห่งนี้ โดยลิงแสมในวนอุทยาน โกสัมพีจะมี 2 สี คือ ลิงแสมสีเทา และลิงแสมสีทอง ลิงแสมสีทองจะมีเฉพาะ ในวนอทยานแห่งเดียว ซึ่งหาดูยากในประเทศไทย คือที่ "วนอุทยานโกสัมพี"

สถานที่ติดต่อ วนอุทยานโกสัมพี บ้านคุ้มกลาง ตำบลหัวขวาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44140 หรือที่ส่วนอุทยานแห่งชาติ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ ถ.พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. (02) 5614292-3

การเดินทาง จากตัวเมืองมหาสารคาม เดินทางตามเส้นทางหลวง หมายเลข 208 ไปอำเภอโกสุมพิสัย และตามเส้นทาง ร.พ.ช. สาย 3508 (บ้านคุ้มกลาง - โพนงาม) อีก 600 เมตร ให้เลี้ยวขวาก็จะถึงที่ทำการ วนอุทยานโกสัมพี รวมระยะทาง 30 กิโลเมตร

MSEEN

บึงบอน

ตั้งอยู่ที่**ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย** ซึ่งถัดจากวนอุทยาน โกสัมพี ทางซ้ายมือประมาณ 100 เมตร บึงบอนเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่มี เนื้อที่ 120 ไร่ ความลึกของบึงประมาณ 2.50 เมตร เ**ป็นสถานที่** พักผ่อนหย่อนใจอีกแห่งหนึ่งของชาวโกสุมพิสัย และจังหวัดใกล้เคียง การเดินทางสามารถใช้เส้นทางเดียวกันกับวนอุทยานโกสัมพี

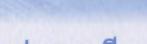
เสื่อกกบ้านแพง

ตำบลบ้านแพง อำเภอโกสุมพิสัย เป็นหมู่บ้านที่มีอาชีพการทำเสื่อกก เป็นอาชีพเสริมอีกอาชีพหนึ่ง เสื่อกกที่บ้านแพงนี้ มีความสวยงามและ มีคุณภาพสูงเป็นที่นิยม เนื่องจากการทอเป็นลายชิด ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ ของอีสาน โดยพัฒนารูปแบบเป็นหมอนอิง กระเป๋า และอื่นๆ การเดินทาง จากตัวเมืองใช้เส้นทางหมายเลข 208 มหาสารคาม - โกสุมพิสัย เลี้ยวซ้าย เข้าเส้นทางโกสุมพิสัย - ขอนแก่น ระหว่าง กม.ที่ 20 - 21 ห่างจาก อำเภอโกสุมพิสัย 9 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมือง 38 กิโลเมตร

หาดวังโก

ตั้งอยู่บริเวณบ้านท่าเดื่อ ตำบลหนองบอน อำเภอโกสุมพิสัย ห่างจากจังหวัดขอนแก่นประมาณ 40 กิโลเมตร ตามเส้นทาง ขอนแก่น - ท่าพระ - โกสุมพิสัย เป็นชายหาดธรรมชาติ ที่มีแนวโค้งตามริมแม่น้ำชี ความยาวประมาณ 500 เมตร ลักษณะเป็นเนินหาดทรายครึ่งวงกลม ใต้น้ำเป็นเม็ดทราย ตลอดลำน้ำ สายน้ำใสและเป็นน้ำตื้นเหมาะสำหรับ การลงเล่นน้ำ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยทางน้ำ ครบวงจร พร้อมอุปกรณ์เล่นน้ำครบครัน เช่น เตียงผ้าใบ เรือเร็ว เรือกล้วย เจ็ตสกี ห่วงยาง และเสื้อชูซีพ เป็นต้น

งานประเพณี

งานบุญเบิกฟ้าและกาชาด

เป็นงานเฉลิมฉลองในช่วง**ดันฤดูการทำนา ซึ่งตรงกับวันขึ้น 3 ค่ำ** เดือน 3 ของทุกปี จัดบริเวณศาลากลางจังหวัด เพื่อเป็นการพื้นฟู และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอีสาน ในงานจัดให้มีขบวน แห่บุญเบิกฟ้า ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระแม่โพสพ เรื่องของพานบายศรี สู่ขวัญ ตลอดจนวัฒนธรรมการละเล่นดนตรีพื้นบ้าน และพิธีกรรมต่างๆ

งานแห่เทียนเข้าพรรษา (อำเภอโกสุมพิสัย)

จัดขึ้นบริเวณที่ว่าการอำเภอโกสุมพิสัย โดยจัดก่อนวันเข้าพรรษา
1 วัน ในงานจะมีขบวนแห่เทียนของคุ้มบ้านต่างๆ และมีการประกวต
ความสวยงามของเทียนด้วย

งานบุญบั้งไฟ (อำเภอนาเชือก)

จัดขึ้นระหว่าง**เดือนพฤษภาคม - มิถุนายนของทุกปี ณ บริเวณ** สนามที่ว่าการอำเภอนาเชือก ในงานมีการประกวดขบวนแห่บั้งไฟ การตกแต่งขบวนและประกวดบั้งไฟขึ้นสูงกลางคืนมีการเวียนเทียนทำบุญ ที่วัดมีมหรสพและงานรื่นเริง การละเล่นต่างๆ

งานนมัสการพระธาตุนาดูน

จัดงานในช่วง**วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (วันมามบูชา) ของทุกปี** โดยจัดที่บริเวณพุทธมณฑลอีสานพระธาตุนาดูน รวม 7 วัน 7 คืน ร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาทำบุญตักบาตร นั่งวิปัสสนา สมาชิ ฟังเทศน์ เนื่องในวันมามบูชา และชมการแสดงระบำ "จัมปาศรีนาฏการ" ที่ยิ่งใหญ่งคงาม

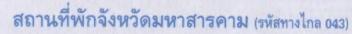
งานออนซอนกลองยาวชาววาปีของดีพื้นบ้าน

อำเภอวาปีปทุม กำหนดจัดงานระหว่างวันที่ 12-16 มีนาคม ของทุกปี ณ สนามหน้าที่ว่าการอำเภอวาปีปทุม กิจกรรมในงานจัดให้ มีการประกวดกลองยาวพื้นบ้าน และกลองยาวประยุกต์ ขบวนแห่ คณะกลองยาว การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน การออกร้าน จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การประกวดชิดากลองยาวและมหรสพต่างๆ มากมาย

งานบุญพาข้าวลิง

จัดขึ้นทุกวันที่ 2 เมษายนของทุกปี จัดให้ประชาชนมาทำบุญ เลี้ยงข้าวให้อาหารลิงที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตวนอุทยานโกสัมพี อำเภอ โกสุมพิสัย และเพื่อเป็นการจัดหาทุนสมทบกองทุนอาหารลิงซึ่งมีจำนวน เพิ่มมากขึ้นทุกปี

งานประเพณีแข่งเรือยาว ลอยกระทงและล่องเรือไฟ จัดขึ้นที่บึงบอน ใกล้กับวนอุทยานโกสัมพี อำเภอโกสุมพิสัย ในวันออกพรรษาของทุกปี กิจกรรมจัดให้มีการแข่งขันเรือยาวของวัดคุ้ม ต่างๆ ประเพณีลอยกระทง การประกวดกองเชียร์เรื่อยาว

เขตคำเภอเมือง

โรงแรมตักสีลา

1227/68 ก.สมถวิสราษฎร์ ต.ตลาด อ.เมือง จำนวน 171 ห้อง ราคา 800 บาท โทร. 722222 โทรสาร 740999

โรงแรมวส

1096/4 ก.ดำเนินนารถ จำนวน 150 ห้อง ราคา 300 - 700 บาท (ปรับอากาศ) โทร. 723075 - 9 โทรสาร 721290

โรงแรมนิวพัฒนา

1227/68 ถ.สมถวิลราษฎร์ อ.เมือง จำนวน 94 ห้อง ราคา 280 - 500 (ปรับอากาศ) โทร. 711988. 725700 - 9 โทรสาร 711988

โรงแรมสวนวรุณ

(ภายในสถาบันราชภัฏมหาสารคาม) จำนวน 20 ห้อง ราคา 500 บาท (ปรับอากาศ) โทร 742618

โรงแรมสุนทร

72 ถ.วรบุตร จำนวน 15 ห้อง ราคา 150 - 350 บาท (ปรับอากาศ) Ins. 711201

ฉิมพลีบังกาโล

296 ก ถึนานนท์ บังกะโล 40 ห้อง ราคา 120 - 150 บาท (พัดลม) โทร. 711101

บังกาโลบัวแดง

648/11 ก.จุธางกูร จำนวน 15 ห้อง ราคา 120 บาท (พัดลม)

โรงแรมมหาสารคาม

720 ถ.มหาชัยดำริ จำนวน 22 ห้อง ราคา 100 บาท (พัดลม) โทร. 721217

กรีนเฮ้าส์บังกาโล

ถ.มหาสารคาม - วาปีปทุม ราคา 80 - 120 บาท (ปรับอากาศ)

นิศราวรรณรีสอร์ท

ถ.มหาสารคาม - โกสุมพิสัย จำนวน 33 ห้อง ราคา 350 - 700 บาท (ปรับอากาศ) โทร. 721084

ร้านอาหาร (รหัสทางไกล 043)

ร้านอาหารมารินทร์

ถ.มหาสารคาม - บรบือ โทร. 711395

สวนอาหารแผ่นดินทอง

ถ.ชลประทาน โทร. 711120

ร้านเม็ดทราย

ถ.นาควิชัย โทร. 721722

ร้านตำหนักทอง

ถ.นครสวรรค์ โทร. 711069

ร้านอาหารแจ้วฮ้อน

ถ.มหาสารคาม - กันทรวิชัย

สวนอาหารบ้านสวน

ถ.มหาสารคาม - โกสุมพิสัย

สวนอาหารนิศราวรรณรีสอร์ท

ถ.มหาสารคาม - โกสุมพิสัย โทร, 721084

สวนอาหารเรือนทิพย์

ถ.ชลประทาน โทร. 711212

คฤหาสน์แม้นเขียน

ถ.ผังเมืองบัญชา

สารคามวิลล่า

ถ.ผังเมืองบัญชา

ร้านเวสเทิน (Western Pub)

ถ.มหาสารคาม - โกสุมพิสัย เลยสามแยกกาฬสินธุ์

ร้านเท็กซัส (Texas Pub)

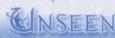
ตรงข้ามปั้มน้ำมันเชลล์ ถ.มหาสารคาม - โกสุมพิสัย

ร้านน้องปู

เยื้องสถานีขนส่ง บ.ข.ส.

ร้านโกเหลียง (ก๋วยเตี๋ยวเนื้อ + ข้าวมันไก่)

ถ.มหาสารคาม - โกสุมพิสัย

ร้านสินค้าที่ระลึก (รหัสทางไกล 043)

จังหวัดมหาสารคาม มีสินค้าพื้นเมืองหลายประเภท ได้แก่ ผ้ามัดหมื่ ผ้าชิต หมอนชิตฯ

ร้านนัดพบไหมไทย

ตั้งอยู่ 506/1 ถ.นครสวรรค์ ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ผ้ามัดหมีไหม ผ้ามัดหมี่ และของที่ระลึก โทร. 711307

ร้านสมาลี

ตั้งอยู่ที่ 523/2-3 ถ.นครสวรรค์ ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ผ้ามัดหมื่ไหม ตลอดจนสินค้าพื้นเมือง โทร. 711521

ร้านสินไทย

130 ถ.มหาชัยดำริ ต.ตลาด อ.เมือง มีผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่นอนหมอนที่ระลึกพื้นเมือง ภายในตลาดเทศบาล โทร. 711035

ร้านสายพืณ

754/15 ถ.นครสวรรค์ อยู่ข้างร้านสินไทยมีผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่นอน และของที่ระลึกพื้นเมือง โทร. 721406

บ้านเบญจรงค์แกลลอรี่

347 หมู่ 2 ต.โคกพระ อ.กันทรวิชัย สถานที่สาธิตและ จำหน่ายเบญจรงค์ (ลายน้ำทอง) ที่ถ่ายทอดงานฝีมือ การละเล่นต่างๆ ของไทยสมัยโบราณ งานประเพณีชาวอีสาน เป็นต้น ลงบนภาชนะหลายรูปแบบ

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ คุณกนกพร ทะไกรเนตร โทร. (09) 5719727

ตัวอย่างรายการนำเที่ยว จังหวัดมหาสารคาม

แบบครึ่งวัน

รายการที่ 1

- 08.00 น. ออกเดินทางจากที่พักไปยังหมู่บ้านหัตถกรรม บ้านหนองเชื่อนช้างแหล่งผลิตสินค้าหัตถกรรมขึ้นชื่อ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย
- 09.00 น. ออกเดินทางไปยังวนอุทยานโกสัมพี แหล่งที่อยู่อาศัย ของลิงแสมหลายร้อยตัว ให้อาหารลิง ชมทัศนียภาพ ริมฝั่งแม่น้ำชื
- 10.30 น. ออกเดินทางไปยังบ้านแพง หมู่บ้านที่มีอาชีพ ทอเสื่อกกเป็นอาชีพเสริม แหล่งผลิตเสื่อกก คุณภาพดีของมหาสารคาม
- 11.30 น. เดินทางกลับมหาสารคาม

รายการที่ 2

- 08.00 น. ชมสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แหล่งรวบรวบอารยธรรม ความรู้จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม
- 08.45 น. ออกเดินทางไปนมัสการพระพุทธรูปยืนมงคล อ.กันทรวิชัย เพื่อสิริมงคล
- 10.00 น. ออกเดินทางไปวนอุทยานโกสัมพี แหล่งที่อยู่อาศัย ของลิงแสมหลายร้อยตัวให้อาหารลิงแสม ชมทัศนียภาพ ริมฝั่งแม่น้ำชื
- 11.30 น. เดินทางกลับจังหวัดมหาสารคาม

รายการที่ 3

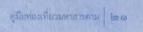
- 08.00 น. ออกเดินทางไปแหล่งผลิตกลองยาวอำเภอวาปีปทุม ชมกระบวนการทำกลองยาวทุกขั้นตอน และชมการ แสดงของคณะกลองยาวที่มีชื่อเสียงของอำเภอ
- 09.30 น. เดินทางไปนมัสการพระธาตุนาตูน กู่สันตรัตน์ โบราณสถานศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด มหาสารคาม
  - ชมสถาบันวิจัยวลัยรุกเวชภายในพิพิธภัณฑ์บ้านอีสาน อุทยานลานไผ่ พิพิธภัณฑ์โรงเกวียน สวนสมุนไพร
- 11.00 น. เดินทางกลับจังหวัดมหาสารคาม

แบบหนึ่งวัน

รายการที่ 1

- 08.30 น. ซมสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัย มหาสารคาม แหล่งรวบรวมอารยธรรมความรู้ จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับการศิลปวัฒนธรรม อีสาน
- 09.30 น. ออกเดินทางไป อ.โกสุมพิสัย ชมทัศนียภาพริมฝั่ง
  แม่น้ำซื
  - แวะชมเสื่อกกบ้านแพง หมู่บ้านที่มือาชีพทอเสือกก
     เป็นอาชีพเสริม แหล่งผลิตเสื่อกกคุณภาพดีของ
     จังหวัดมหาสารคาม
  - รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.30 น. เดินทางไปนมัสการพระพุทธรูปมิ่งเมือง
  วัดสุวรรณาวาส อ.กันทรวิชัย พระพุทธรูปสร้างขึ้น
  พร้อมๆ กับพระพุทธรูปยืนมงคล

- 15.00 น. กราบนมัสการพระพุทธรูปยืนมงคล วัดพุทธมงคล เพื่อสิริมงคล
- 16.00 น. เดินทางกลับจังหวัดมหาสารคาม แวะชมแก่งเลิงจาน ยามเย็น พระอาทิตย์ตกที่สวยงาม - กลับที่พัก

รายการที่ 2

- 08.00 น. ออกเดินทางไป อ.นาเชือก ชมปูทูลกระหม่อม ศึกษาปาธรรมชาติ ในเขตห้ามล่าสัตว์ปาดูนลำพัน
- 10.00 น. ออกเดินทางนมัสการพระธาตุนาดูน อ.นาดูน กู่สันตรัตน์ โบราณสถานศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดมหาสารคาม
  - ชมสถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช ภายในพิพิธภัณฑ์
     โรงเกวียนสวนสมุนไพร
  - รับประทานอาหารกลางวัน
- 14.30 น. เดินทางไป อ.วาปีปทุม ชมแหล่งผลิตกลองยาว ชมการทำกลองยาวทุกขั้นตอน และชมการแสดงที่มีชื่อเสียงของอำเภอ
- 16.00 น. ออกเดินทางกลับมหาสารคาม แวะแก่งเลิงจานยามเย็น พระอาทิตย์ตกที่สวยงาม
  - กลับที่พัก

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล 043)

ศาลากลางจังหวัด 777320, 777356 ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จังหวัดมหาสารคาม 723346 สถานีขนส่ง 711518 สถานีตำรวจ 191, 711205 ที่ทำการไปรษณีย์ 711006 โรงพยาบาล 740993 - 6 ประชาสัมพันธ์จังหวัด 777231 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สถาบันราชภัฏมหาสารคาม 722118 - 9

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาพตะวันออกเฉียงเหน็ส เขต 3

เลขที่ 15/5 ก.ประชาสโมสร อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 Ins. 043-244498-9 Instris 043-244497

Website: www.tat.or.th/northeast 3

E-mail: tatkhkn@tat.or.th

ตำรวจท่องเที่ยวขอนแก่น

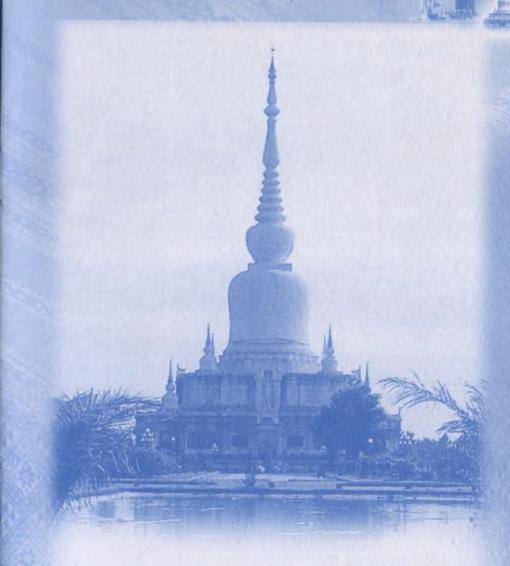
Îns. 043-236937 Tusans 043-236938

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

จำเบอร์เดียว เที่ยวทั่วไทผ Tourist Service Line

พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร

